

Emlékeztető

a Magmás Munkacsoport 2013. január 7-i üléséről

Az ülés dátumát és időpontját e-mailek alapján január 2-án véglegesítettem, erről minden résztvevőnek értesítést küldtem, amelyhez mellékeltem Prekainozoos magmás kőzetek-2 összefoglalásomat.

A 2013. január 7-i ülés résztvevői (12 fő): Balla Zoltán, Fodor László, Gyalog László, Gyarmati Pál, Haranginé Lukács Réka, Jámbor Áron, Karátson Dávid, Pelikán Pál, Póka Teréz, Radócz Gyula, Selmeczi Ildikó, Szabéni Géza.

Kimentette magát 9 fő: Buda György, Budai Tamás, Haas János, Harangi Szabolcs, Nagymarosy András, Rózsa Péter, Sebe Krisztina, Sztanó Orsolya, Zelenka Tibor.

Összesen 65 fő kapott meghívót.

Karátson Dávid e-mailes kérésére az ülés az eredeti napirend *6. pontjának* megvitatásával kezdődött. Gyorsan tisztázódott, hogy a kainozoos magmatitokra május 29-i ülésen elfogadott vázlatban csak a „rétegvulkáni” szó vitatott. Ennek nyomán áttértünk a *7. pont* megtárgyalására. A vita nyomán a „rétegvulkán” szót a „vulkáni-szubvulkáni” kifejezésre cseréltük. Míg azonban a „rétegvulkán” = főnév, a „vulkáni-szubvulkáni” = melléknév. Azt illetően, hogy mi álljon mellette, többféle javaslat hangzott el, amelyek közül leggyakoribb a „képződményegyüttes” volt.

Ennek nyomán a **kainozoos andezitek** felosztására az alábbi vázlat tekinthető elfogadottnak:

(földrajzi név) (vulkano-plutoni összlet) (= csak leírásokban jelenik meg)

[földrajzi név] vulkáni-szubvulkáni képződményegyüttes (andezites képződmények esetében)

[földrajzi név] [kőzetnév (nem kötelező)] formáció (= felépítmény = rétegtani fekével és fedővel, rétegzett felépítéssel bíró képződmény)

[földrajzi név] [kőzetnév (nem kötelező)] komplexum (= legalább részben áttörő kontaktusokkal rendelkező képződmények <szubvulkáni intrúziók, lávadómok> együttese)

[földrajzi név] [kőzetnév (kötelező)] (= intrúzió)

Ez után tértünk át az *1. napirendi pontra*, a **riolittufákkal** kapcsolatban Jámbor Á., Radócz Gy. és Gyalog L. által 2012. szeptember 13-án készített el és küldött meg Haranginé Lukács Rékának, de hozzám csak külön kérésemre november 21-én jutott el. Ezt a javaslatot december 18-i körlevelemben küldtem szét a január 7-i ülés időpontjának első megjelölésével és a riolittufákkal kapcsolatos helyzetkép vázolásával:

„Július végére Jámbor Áron és Radócz Gyula külön-külön javaslatot készített és küldött meg Haranginé Lukács Rékának, majd -- kérésemre -- nekem is. Mivel nem tudtam Réka telefonszámát, július 25-én e-mailben arra kértem, hívjon fel a telefonomon, hogy megbeszéljük, mi a teendő. Ez a hívás nem történt meg azóta sem.”

A tárgyalás során tisztázódott, hogy az elkészült javaslat nem tükröz egységes álláspontot, s hiányzanak belőle a bükkaljai, valamint a Tokaji-hegységi és nyírségi kőzetek. Az a javaslat született, hogy egységes felosztási vázlat kidolgozására összeül a munkacsoportunk tagjai közül: Gyalog László, Harangi Szabolcs, Haranginé Lukács Réka, Jámbor Áron, Pécskay Zoltán, Pelikán Pál, Pentelényi László és Radócz Gyula, a Munkacsoport tagjain kívül meghívást kap Mártonné Szalay Emőke is (korábbi e-mailje paleo@elgi.hu volt, a mait

tisztázni kell; talán szalay.emoke@mfgi.hu). A megbeszélést Gyalog László hívja össze március folyamán.

A 2. pontot (a bükkaljai, valamint a Tokaji-hegységi és nyírségi kőzetek korrelációja a riolittufák országos vázlatával) az előző pont keretében megtartandó megbeszélés tárgykörébe utaltuk.

A 3. ponttal (zalai eocén magmatitok) kapcsolatban Fodor László számolt be a rétegtani vázlat helyzetéről, s felkérésünkre vállalta, hogy befejezi a munkát.

Ennek kapcsán vetette fel Jámbor Áron a tabajdi fúrás hasonló korú magmás kőzeteinek kérdését, s felkérésünkre vállalta, hogy rövid ismertetést és rétegtani besorolási javaslatot készít.

A 4. pont kapcsán vállaltam, hogy kérdést intézek Zelenka Tiborhoz, mikorra ad rövid ismertetést és rétegtani besorolási/tagolási javaslatot a recski paleogén magmatitokra. Gyalog László közölte, hogy a velencei eocén magmatitokra elfogadja a 2012. május 23-án szétküldött Besorolási javaslatomban példaként adott mintát:

(Kelet-velencei Vulkanoplutóni Összet)

Nadapi Rétegvulkán

Kápolnásnyéki Andezit Formáció (felépítmény)

Sorompóvölgyi Andezit Komplexum (a centrális komplexumok analógja)

Pázmándi Metaszomatit (Komplexum) (a metamorf komplexumok mintájára)

Cseplekhegyi Diorit (intrúzió)

Az 5. pont (prekainozoos magmás kőzetek) alapján készített javaslatom nagyjából elfogadást nyert. Az alábbi kiegészítések-módosítások váltak szükségessé:

- Alsó-perm: Gyűrűfüi Riolit Formáció = lávakőzetek + piroklasztitok.
- Középső-triász: a Szentistvánhegyi Metaandezit és a Bagolyhegyi Kvarcporfír definícióját és rövid ismertetését Pelikán Pál készíti el.
- Triász–jura: a Hosszúvölgyi Ofiolit törlendő, mert fekete agyagpalába ágyazott különböző méretű olisztolitokból áll, vagyis nem magmás, hanem üledékes litosztratigráfiai egység vagy annak része.

A tárgyalás nyomán újra hangsúlyoztam, hogy munkacsoportunk a földtani időben átfedi a többi munkacsoport tevékenységi területét, s alapvetően **módszertani** megfontolásokból jött létre: azoknak a kérdéseknek a megoldására, amelyek **speciálisan** a magmás testekkel kapcsolatosak. Ebből kiindulva ilyenekre (pl. miocén és eocén vulkánok, karbon és perm intrúziók) kell koncentrálnunk.

Úgy tűnik, többé-kevésbé elfogadást nyert, hogy mindazokat a „tufaszinteket”, amelyek a nagytömegű magmás testektől távol, üledékösszetben települnek, meg kell hagynunk a többi munkacsoport kompetenciájában. Segítségképpen elkészítjük mindezen szórványos, elszigetelt „tufaszintek” jegyzékét a rendelkezésre álló ismeretek vázolásával, és átadjuk a kor szerint illetékes munkacsoportoknak. Sem a kivitelező(k) személyéről, sem határidőkről nem esett szó, de a riolittufákkal kapcsolatos megbeszélés egyik eredménye remélhetőleg ilyen jegyzék és vázlat is lesz, legalábbis a miocénre.

Kérek mindenkit, ha észrevétele van a fentiekkel kapcsolatban, mielőbb tegye meg!

Budapest, 2013. január 7.

Balla Zoltán
a Munkacsoport elnöke